

Verslag coalitieonderhandelingen 29 maart 2010.

Aanwezig:

VVD	: B. Pauli, J. Hoskam
GroenLinks (GL)	: B. Eigeman, R. Schouten
PvdA	: H. van Ommeren, R. Weterings
CDA	: J.H. van Beers, B. Wagemakers
Rosmalens Belang (RB)	: T. van Bussel, J. van Son

Voorzitter	: G.J. Swinkels
Secretaris	: P. de Leeuw

1. Opening

Hoskam en Schouten melden dat zij signalen hebben gekregen uit de gesprekken van de informateur met de partijen dat de persoonlijke verhoudingen tussen hen niet goed zouden zijn. Hoewel zij zich daar niet in herkennen hebben ze samen om de tafel gezeten om te kijken of die beelden toch op waarheid berusten. Uit het gesprek hebben zij de conclusie getrokken dat de intermenselijke verhoudingen goed zijn en dat er uiteraard op politiek terrein verschillen van inzicht zijn. De wijze waarop zij daarmee omgaan heeft geen negatieve gevolgen voor de persoonlijke verhoudingen. Voor hen is daarmee deze kwestie afgedaan. De voorzitter geeft aan dat de signalen kwamen uit de 12 gesprekken, dus niet direct uit de gesprekken met de beoogde coalitiepartners. Hij vindt het verstandig dat beide heren er op deze manier mee zijn omgegaan. De andere aanwezigen ondersteunen dit.

2. Vaststelling verslag 22 maart

Het verslag wordt vastgesteld.

N.a.v.:

Het bestuur van Rosmalens Belang heeft besloten Van Bussel voor te dragen als kandidaat wethouder. De ledenvergadering neemt op 31 maart een besluit over deze voordracht. De fractie heeft Van Son met ingang van 1 april gekozen tot fractievoorzitter.

3. Vaststelling verslag 24 maart

Het verslag wordt vastgesteld

Afspraak: alle deelnemers ontvangen digitaal de vastgestelde verslagen.

4. Paragraaf bestuursstijl en organisatie

Besluit: de door een fractie ten behoeve van de discussie gemaakte voorzet wordt beschouwd als een werkdocument en wordt, in afwijking van besluit van 22 maart, mitsdien niet opgenomen in het verslag. Uit de verslaglegging wordt het verloop van de discussie in relatie tot het werkdocument zichtbaar

De VVD heeft een voorzet gemaakt voor de discussie. De door de VVD gesignaleerde problematiek is de veelheid van gedaantes waarin de gemeente naar buiten treedt. Die positie is voor de burger niet altijd duidelijk. Maar ook in de rol raad-college-ambtelijke organisatie ontbreekt soms duidelijkheid over ieders rol. Dat betekent dat het zaak is om de rollen en bevoegdheden te expliciteren. En dat het college de raad (en andersom) in stelling brengt om zo maximaal mogelijk gebruik te maken van de rollen. Voor de VVD is belangrijk dat de overheid in de verschillende gedaantes (organen) doet wat ze zegt (betrouwbare overheid). De bestuursstijl moet zich ook kenmerken door vermindering van de regeldruk, herbezinning op de rol van de overheid bij de uitvoering van beleid, aangaan van samenwerkingsverbanden (maar terughoudend bij nieuwe

gemeenschappelijke regelingen omdat die de autonomie van het lokale bestuur kunnen beperken) en ontbureaucratisering.

De PvdA pleit er voor om bij de bestuursstijl meer uit te gaan van de rollen van de burger (in brede zin). De burger is klant, citizen/staatsburger en co-producent bij beleidsontwikkeling en – uitvoering. Die verschillende rollen betekenen ook een verschillend antwoord van de overheid. Dit is maatwerk. Aansluiten bij de beleving van de burger kan bijv. betekenen minder regelzucht.

GL ziet naast de rollen van de burger ook de veelheid aan rollen van de overheid. Soms regelend, maar meer nog stimulerend, initiërend en waar mogelijk loslatend. GL vindt het gebruik van de “we” vorm verwarrend omdat het lijkt dat hier bedoeld wordt op het college terwijl het gaat om een coalitieakkoord. Zowel GL als PvdA benadrukken dat aan de bestuursstijl in basis ook een politieke keuze ten grondslag ligt die los staat van de rol van de burger. Afspraken nakomen is een houding. Hoe gekomen wordt op bestuurlijk niveau tot de afspraken waar de burger de overheid aan kan houden is een invulling van de bestuursstijl. Bedenk je die binnen het bestuur of de ambtelijke organisatie, leg je die voor en noem je dat afspraken of ontwikkel je samen met de betrokkenen? Dat komt met name tot uitdrukking in relatie tot de rol van de co-producent. Maar ook in de verhouding tot de raad. Als je als overheid of als overheidsorgaan zegt dat iets er binnen twee weken is dan moet je je daaraan houden.

De VVD onderkent dat het werkdocument nog teveel geschreven is vanuit de optiek van de overheid en te weinig vanuit die van de burger. Bij de opmerking van de PvdA over regelzucht tekent ze aan dat minder regels iets anders is als minder bureaucratisch. Dat laatste komt meer tot uiting in de wijze waarop de burger –bestuurlijk en ambtelijk- wordt benaderd en niet in de regels zelf.

Waar de VVD schrijft dat de burgers zich meer moeten herkennen in het beleid voegt RB daaraan toe dat de burgers zich ook moeten herkennen in de verschillende rollen van de overheid als antwoord op de verschillende rollen van de burger zoals die door de PvdA zijn genoemd.

Het CDA merkt op dat aandacht aan de bestuursstijl in het akkoord betekent dat je aangeeft hoe je wilt omgaan met de burgers en dat je vervolgens van het college en de ambtelijke organisatie verwacht dat zij daarnaar handelen. Het CDA koppelt bestuursstijl aan waarden als: betrouwbaar, transparant, verantwoording afleggen. Vanuit die kernwaarden is dan de vraag aan de orde hoe je dat in de praktijk vorm geeft.

De VVD wijst er op dat dit ook al in het vorige collegeprogramma staat. Maar dat zij daaraan naar de huidige tijdsgeest een ander accent geeft. Dat is een bestuurlijk veranderingsproces. Dat is niet van de ene dag op de andere geregeld. De VVD constateert dat afspraken nakomen, slagvaardig besluiten en handelen, helder communiceren niet binnen alle gemeentelijke sectoren even ver ontwikkeld is. En dat met name bij multidisciplinaire vraagstukken op dat terrein tekort geschoten wordt. Daarnaast wijst ze er op dat gebleken is dat als de raad zich meer met een dossier bezig houdt het uiteindelijke besluit breder gedragen wordt. Dat betekent dat het college de raad bij majeure dossiers tijdig in stelling moet brengen. Zodat de raad niet onder tijdsdruk behoeft te besluiten. De VVD is van oordeel dat wie, wanneer en waarover aan zet is, nog niet goed uit de verf komt. Dit leidt tot rolvervuiling.

GL dringt er op aan een benadering te kiezen waarbij de overheid door de bril van de burger kijkt naar zijn rol en kwaliteit van optreden. Dat kan de ene keer betekenen loslaten, een andere keer handhaven. De PvdA vult aan dat op dit moment, wanneer de burger in zijn rol van co-producent wordt betrokken bij beleidsontwikkeling, de cultuur van wederzijds afspraken maken en nakomen onvoldoende ontwikkeld is. Verandering bereik je alleen wanneer je als overheid daarin het goede voorbeeld geeft vanuit het adagium “de burger behandelen zoals je zelf behandeld wilt worden”.

We moeten naar een bestuurscultuur waarbij de burger vertrouwen kan hebben in de overheid maar andersom ook de overheid kan vertrouwen op de burgers.

GL merkt bij het werkdocument nog op dat hier en ook verder in het akkoord niet meer gesproken moet worden over "streven". Die tijd is voorbij. Het is nu zaak om te doen. Als het gaat om de bestuursstijl sluit zij aan bij de opmerking van het CDA dat het akkoord op dit terrein de hoofdlijnen geeft en dat vervolgens aan het college gevraagd wordt om dat uit te werken. De passage over een te strakke verantwoordingsplicht bij organisaties richting gemeente wordt op zich onderschreven. Maar dat heeft ook consequenties voor het handelen van de raad. Het betekent dat de raad ook terughoudend moet zijn in het vragen en krijgen van verantwoording. Of, zoals de PvdA opmerkt, niet enerzijds pleiten voor minder regels en anderzijds bij een incident roepen om nieuwe regelgeving.

Het CDA constateert dat –als het gaat om digitale dienstverlening- de gemeente op de goede weg zit. Zij pleit ervoor die vorm van communicatie met de burger nog meer te benadrukken. De VVD vindt echter dat er nog te weinig wordt gedaan aan digitale dienstverlening. En dat überhaupt dienstverlening niet hard belegd is binnen de ambtelijke organisatie. Het is nu te veel versnipperd over sectoren. Er is niet één aanspreekpunt op directieniveau dat verantwoordelijk is voor de dienstverlening. Deze constatering leidt tot de discussie hoe ver het coalitieakkoord moet gaan. Op zich is dit een zaak van de organisatie waar niet de raad maar college met het ambtelijk management voor verantwoordelijk is; aan de andere kant bepaalt het wel het beeld van de overheid. Algemeen is de opvatting dat als het gaat om de inrichting van de organisatie in het akkoord terughoudend mee omgegaan moet worden.

Naar aanleiding van de opmerkingen van GL en PvdA over verantwoording merkt het CDA op dat als je vraagt om monitoring, de breedte en inhoud daarvan moet aansluiten bij de rol van de raad. RB tekent aan dat het dilemma vaak zit in wat je als raad wilt weten. Op zich is het denkbaar dat op sommige beleidsterreinen minder out-come gegevens worden geleverd maar vraag is dan of de raad dan nog kan sturen. CDA en PvdA zou zich een systematiek kunnen voorstellen waarbij binnen het jaarverslag een keer in de vier jaar een of twee beleidsthema dieper worden uitgewerkt op efficiency en effectiviteit. Nu krijgt het jaarverslag vaak niet –ook niet in relatie tot de daarin gestoken tijd- de aandacht die het verdient. Dat laat onverlet dat op sommige beleidsterreinen zoals bijv. veiligheid een jaarlijkse verdieping wordt gevraagd. Algemeen wordt geconstateerd dat de systematiek van verantwoording geen zaak is van de coalitie alleen maar van de hele raad. Mogelijk is dit een onderwerp voor de startconferentie van de raad in april.

Breed wordt de suggestie van de VVD ondersteund dat terughoudend moet worden omgegaan met nieuwe gemeenschappelijke regelingen. Dat wil niet zeggen dat ze worden afgewezen maar dat wel nadrukkelijk gekeken wordt naar de meerwaarde in relatie tot de inperking van de eigen autonomie.

Wat betreft de organisatie is de VVD warme voorstander van een kleine, slagvaardige, klantgerichte organisatie die zich richt op haar kerntaken. Het aantal beleidsambtenaren is in verhouding tot andere vergelijkbare gemeente laag maar op het gebied van uitvoering is sprake van een plus. Ook kent de organisatie een zware maatschappelijke component medewerkers die extra zorg en begeleiding vragen.

GL stelt de vraag of het niet eerder gaat om de wens van een efficiënte en effectieve organisatie. Beginnen vanuit het adagium "klein" is een verkeerde invalshoek. Het moet gaan om slagvaardig. Kwaliteit moet voorop staan. Door de gekozen bestuursstijl is de organisatie in de toekomst mogelijk kleiner dan nu. Het CDA wil door het nieuwe college de vraag beantwoord zien hoe de bestuursstijl verankerd wordt in de organisatie. Maar tegelijkertijd zou het CDA op voorhand een productiviteitsstijging willen inboeken van bijv. 2% van de loonsom incl. inhuur. Met andere

woorden het vraagstuk van de omvang van de formatie moet niet alleen benaderd worden vanuit kwaliteit maar ook vanuit kwantiteit. De VVD stelt hiertegenover dat het nooit alleen mag gaan om een taakstelling omdat op zich de organisatie efficiënt is. Je moet ook het lef hebben om te zeggen wat je niet meer zelf doet. De overheid is het aan de burger verplicht om, waar met overheidsgeld een organisatie in stand wordt gehouden, dat zo goedkoop mogelijk te doen. De PvdA zet vraagtekens bij de opmerking dat nu te veel sprake is van uitvoering. Ook is het een bewuste en soms politieke keuze of je bepaalde activiteiten zelf doet of uitbesteedt. Waarbij uitbesteden op zich geen effect heeft op de gemeentelijke financiële huishouding maar wel op de formatieomvang. Een financieel effect vereist een taak afstoten naar de markt of beëindigen.

GL zoekt naar sturingsmogelijkheden op het gebied van effectiviteit en slagvaardigheid. Op het moment dat een speerpunt is om op economisch terrein meer te acquireren, is de vraag of we dat dan zelf doen of overlaten aan anderen. En als we het zelf doen spelen we daarvoor dan tijd vrij binnen de formatie en hoe doe je dat. GL is zich er van bewust dat een herbezinning op rollen waarbij de overheid bepaalde taken niet meer doet kan leiden tot lagere kosten bij een kleinere formatie, met andere woorden op de hoe-kant. Sturing op de omvang van de organisatie moet niet (alleen) plaatsvinden vanuit financiële motieven maar om het uitgangspunt van ruimte geven aan de burger en waar mogelijk loslaten, te effectueren. Dat betekent dat je je ook steeds afvraagt of je de dingen goed doet en de goede dingen doet. Soms verhoog je ook het rendement van overheidshandelen door andere dingen te doen. Zij zou het college de opdracht willen geven om een proces op gang te brengen in het verlengde van de bestuursvisie en bestuursstijl. Dat betekent een cultuuromslag. Het CDA pleit er dan voor om aan zo'n proces een ondergrens mee te geven van te realiseren ombuigingen. Wel met de wetenschap dat alleen formatiereductie geen antwoord is op de komende bezuinigingen. Je moet de "guts" hebben om daarvan de consequenties voor het overheidshandelen te benoemen.

Het CDA spreekt eerder over compacte overheid dan over "kleine" overheid. De VVD denkt dat te kunnen realiseren door op een aantal terreinen als overheid terug te treden, geen verantwoording te vragen op detailniveau in bijv. subsidiërelaties en meer te sturen op output waarbij de hoe-vraag een verantwoordelijkheid is van de professional. De ambtenaar moet niet, zoals in hun beleving nu nog vaak gebeurt, op de stoel van de professional gaan zitten. Het uitgangspunt dat de organisatie klein moet zijn vraagt een attitude waarbij voortdurend gekeken wordt naar beter/goedkoper. Bijv. door te zoeken naar samenwerking. Maar ook door taken aan derden over te laten.

De PvdA pleit meer voor een aanpak waarbij je als overheid uitspreekt wat je wel en wat je niet doet. Ze vindt dat nu teveel uitgegaan wordt van premissen, dat de Bossche organisatie te groot of niet effectief is. Van de overheid mag worden gevraagd dat ze continue kijkt of de organisatie nog op maat gesneden en slagvaardig is.

RB wil voorkomen dat wanneer gekomen wordt tot een kleinere organisatie, dat gevolgen heeft voor het wijkgericht werken. Zij ziet die werkvorm als een uiting van de gewenste bestuursstijl, vindt het een effectieve aanpak. RB wil dat overeind houden en het liefst ook nog versterken. Zij wil aan de hand van de komende evaluatie een stap voorwaarts zetten. Dat kan ook in de vorm van wijkperspectieven met een horizon van 4 jaar.

Besluit: VVD past aan de hand van de discussie de paragraaf bestuursstijl aan.

5. Paragraaf economie

Besloten wordt om het werkdocument van het CDA tegelijkertijd met het document over milieu en duurzaamheid van GL (verschijnt 29 maart 's avonds) op 30 maart te bespreken.

6. Paragraaf sociale kwaliteit/verbinden

RB heeft hiervoor een voorzet geleverd. De kern is meedoen. Voor het werkdocument heeft de begroting 2010 als basis gediend. Er moet doorgepakt worden op kansen die geboden worden. Basisvoorwaarde voor meedoen is werk en scholing. Maar ook in beeld hebben wie een zetje nodig heeft om hem of haar in staat te stellen om te participeren. Voor het meedoen neemt RB de buurt en wijk als uitgangspunt. Op dat niveau zou sprake moeten zijn van laagdrempelige voorzieningen, verhogen zelfredzaamheid, inzet vrijwilligers en verenigingen, bestrijden achterstand. Als het gaat om het beroep op de krachten in de samenleving wijst RB op Galant maar ook een stroming als Zilveren Kracht.

De VVD wil meer uitgaan van wat mensen kunnen leveren (en dat is iets anders dan willen). En als mensen door een beperking niet maximaal kunnen leveren, dan springt de overheid bij om het surplus in te vullen (via WMO en WWB). De VVD verwacht van de burgers dat zij naar vermogen bijdragen. En dat zelfredzaamheid uitgangspunt is. Er kan wel meegewerkt worden vanuit de overheid aan het verbeteren van de sociale samenhang in buurten.

De PvdA geeft aan dat mensen zelf hun verbanden zoeken maar soms ook bewust geen verbanden aangaan. De opgave van het bestuur is om bezielende sociale verbanden te steunen. Met de wetenschap dat heel veel verbanden juist goed functioneren zolang de overheid er van afblijft. RB geeft aan dat wonen in een buurt al een verband is dat zij verder wil faciliteren. Functioneren in verbanden draagt er ook aan bij dat het mensen uit hun sociale isolement worden gehaald. GL legt de verantwoordelijkheid voor een zo volledig mogelijke ontplooiing bij de mensen zelf.

Het CDA pleit er voor om waar verbanden goed functioneren, je als overheid er niet mee te bemoeien. Met andere woorden alleen optreden waar een stimulans wordt gevraagd en vervolgens de verbanden de ruimte laten om zelf te bepalen hoe ze die invullen (geen blauwdruk). Wel zou je kunnen kijken of succesformules in de ene wijk toepasbaar zijn in de andere. Ook GL dringt er op aan daar waar het al goed loopt als overheid zo min mogelijk te interveniëren. VVD waarschuwt voor het een op een vertalen van verbanden van de ene wijk naar de andere omdat de sociale en demografische verschillen soms groot zijn. Maar geeft wat groeit de ruimte en beperk het niet met regels.

Algemeen is de opvatting:

Niet als overheid gaan regelen;

Stimuleren en initiëren van nieuwe zinvolle verbanden en op tijd loslaten

Wat uit zich zelf opkomt koesteren maar niet doodknuffelen

Kijken naar hoe verbanden zijn ontstaan en hoe je die kennis elders kunt benutten.

Het laten ontstaan en niet overnemen geldt ook voor de kwetsbare wijken. Door te snel als overheid mee te doen ontnemen je de ruimte aan de eigen kracht en drukken we het initiatief weg. Dus: niet "zorgen voor" maar "zorgen dat".

Wat betreft Zilveren kracht zou aan hen de vraag voorgelegd kunnen worden wat zij zouden kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van nieuwe verbanden.

Besluit: secretaris verwerkt een en ander te zijner tijd in akkoord.

7. Planning bespreking overige paragrafen in week 13

30 maart	economie en milieu en duurzaamheid
1 april	jeugd en onderwijs, volkshuisvesting en cultuur
2 april	solidariteit
6 april	bereikbaarheid en mobiliteit

8. Communicatie

Geen mededelingen naar raad en pers